

Informace Zastupitelstva MČ Brno-Jehnice

Dne 2. 3. 2005 proběhlo 81. zasedání zastupitelstva

- zastupitelstvo vzalo na vědomí
- a) informace starosty o přípravě TEZU na rozšíření komunikace mezi Mokrou Horou a Jehnicemi a o pokračujících jednáních na vybudování stacionáře pro důchodce.
- b) zprávu o čerpání rozpočtu ZŠ Blanenská za rok 2004.
- c) zprávu auditora o přezkoumání hospodaření za rok 2004 a ověření účetní uzávěrky k 31. 12. 2004 MČ Brno-Jehnice.
- d) zprávu o čerpání rozpočtu MČ Brno-Jehnice za rok 2004.
- e) pořádání plesu SRPŠ v tělocvičně ZŠ Blanenská 1 dne 2. 4. 2005.
- zastupitelstvo schválilo
- a) zahájení prací na TEZU na rekonstrukci komunikace mezi Mokrou Horou a Jehnicemi a vybudování VO na této komunikaci.
- b) převod pozemku p. č. 175 k. ú. Jehnice (předzahradka) do vlastnictví manželů Prokešových (Ořešinská 26), pokud nebudou námitky ze strany správců sítí.
- c) žádost ZŠ Blanenská o snížení přebytku hospodaření ZŠ za rok 2004 z 212 610,- Kč na 208 477,- Kč a převod částky 208 477,- Kč na účet MČ Brno-Jehnice.
- d) převod přebytku hospodaření MČ Brno-Jehnice za rok 2004 ve výši 245 818,- Kč do fondu rozvoje.
- e) a) delegovalo starostu MČ p. Šichu jako člena konkursní komise pro konkursní řízení na ředitele ZŠ Blanenská 1.
- f) rozpočtové opatření č. 1/2005 ze dne 2. 3. 2005.
- g) rozšíření redakční rady Jehnických listů o paní PhDr. Miroslavu Menšíkovou.
- zastupitelstvo projednalo žádost pana Bednáře (Plástky 17) a požaduje doložit k žádosti situační výkres umístění garáže a vjezdu. Starosta MČ p. Šicha byl pověřen jednáním na MMB OÚPR o případném umístění dalších garáží na pozemku p. č. 502 k. ú. Jehnice.
- zastupitelstvo nesouhlasí s poskytnutím dotace z rozpočtu MČ Brno-Jehnice

na rok 2005 pro Svaz důchodců Jihomoravského kraje.

Příští zasedání zastupitelstva se koná 13. 4. 2005 v 17:30 hodin.

Setkání pamětníků rodáků a přátel Jehnic 2004

Při příležitosti loňských jehnických hodů se dne 4. září 2004 sešla již podruhé skupina rodáků, pamětníků a přátel Jehnic na přátelské besedě v obecním domě. A třeba říci, že přibýlo účastníků a bylo málo času. Setkání to bylo úspěšné a bylo milé se setkat s řadou přátel, někdy po mnoha letech, z různých koutů republiky a bylo možno z jejich slov poznat, že mají k Jehnicím stále vřelý vztah a že nezapomínají. Vzpomínalo se a není divu, vždyť jsou to vzpomínky z mládí.

Všeobecně bylo konstatováno, že by setkání mělo být delší - vzhledem k hodovému programu jsme byli časově omezeni na dvě hodiny. A za dvě hodiny nelze, aby více než třicet účastníků povědělo vše, co by rádi ostatním o sobě sdělili. Tak mnohé zůstalo nedopovězeno, takže výsledkem je uskutečnit i dvě setkání za rok a došli jsme k názoru, nespojovat to s hody či jinými oficiálními akcemi a sejít se samostatně na celé půldne.

Následně bylo dohodnuto setkání se někdy na jaře a po zjištění možností bylo datum stanoveno na sobotu 9. dubna 2005 ve 13 hodin a byl objednan salonek v obecním domě.

Hlavními náměty roku 2005 by mělo být výročí osvobození a 110 výročí otevření školy Na kovárně. K tomu bychom - redakční rada Jehnických listů chtěli zaměřit i příspěvky a vzpomínky. Je tedy tato zpráva i výzvou ke shromáždění vzpomínek a materiálů, zejména fotografií k těmto výročím. Samozřejmě se nevyhne dalšími náměty a návrhům.

Výzva tedy všem, kteří mají zájem o setkání a zveme i novější Jehničáky, zkrátka všechny, kteří mají k Jehnicím vztah a nebo ho chtějí získat. A pozvěte i svoje příbuzné, kteří o tom ještě nevědí.

Udělejte si volno pro setkání 9. dubna 2005 odpoledne.

*Za přípravnou skupinu: Jaryček Štelc,
Radek Pavelka - Honza Černošlák*

Gratulujeme

13. března oslavil pan Jaroslav Dejmal své 80. narozeniny,

24. března oslavila své 80. narozeniny paní Danuše Kanýzová.

Jménem celé obce oslavencům blahopřejeme k jejich životním jubileům a přejeme hodně štěstí a zdraví do dalších let.

Redakce

Poplatek za komunální odpad

V souvislosti s blížícím se termínem splatnosti poplatku za provoz systému nakládání s komunálním odpadem, kterým je den 31. května, jsou od 1. března uvedeny do provozu pokladny v přízemí budovy Magistrátu města Brna na Malinovského náměstí č. 3. Otevřeny budou denně od 8:00 do 12:00 hod, v úřední dny pondělí a středa ještě od 13:00 do 17:00, v úterý 13:00 - 14:30, ve čtvrtek

13:00 - 14:00 hod. Celoročně zůstávají otevřené pokladny na Šumavské 33 se stejnou dobou provozu.

Na jednoho poplatníka a kalendářní rok činí poplatek 500,- Kč, možnost bezhotovostní úhrady je převodem na účet č. 156304/5400, poštovní poukázky budou k dispozici na podatelkách Úřadů městských částí a na kontaktních místech Magistrátu. Při těchto způsobech platby je nezbytné uvést jako variabilní symbol rodné číslo poplatníka, při společných platbách je nutno oznámit jména a data narození osob, za něž je úhrada provedena.

Rodiče tří a více nezaopatřených dětí mohou za splnění zákonných podmínek uplatnit osvobození od poplatkové povinnosti dítěte.

*Odbor životního prostředí Magistrátu
města Brna*

Čerpání rozpočtu MČ za rok 2004		rozpočet	čerpání			
Výdaje (tis.Kč.)	1.	Opravy a údržba komunikací (letní,zimní)	150	144		
	2.	Dotace základní škole	1370	1368	z toho:	na opravy a údržbu 101 na provoz 1267
	3.	Dotace na kulturní činnost -hody	167	166	z toho:	materiál 1 služby 149 občerstvení 7 dary jubilantům 9
	4.	Jehnické listy	26	25		
	5.	Dotace TJ Sokol Jehnice	90	89		
	6.	Dotace oddílu BRDO	5	5		
	7.	Dotace na činnost mládeže PO	65	65	z toho :	drobný hmotný majetek 13 materiál 6 služby 21 občerstvení a stravné 25
	8.	Dotace Českému svazu chovatelů - Jehnice	5	5		
	9.	Odvoz popelnic (SAKO)	2	2		
	10.	Likvidace nelegálních skládek	60	59		
	11.	Údržba zeleně	63	62		
	12.	Dotace mysliveckému sdružení na činnost mládeže	0	0		
	13.	Dotace na činnost důchodců	10	8	z toho:	materiál 0 služby 4 občerstvení 4
	14.	Dotace na obědy pro důchodce	10	8		
	15.	Civilní obrana	30	0		
	16.	Dotace na PO - účelová	45	44	z toho:	materiál 31 pohonné hmoty 5 telefony 4 opravy a údržba techniky 2 služby 2
	17.	Zastupitelstvo MČ	621	618	z toho:	mzdy zastupitelů 483 sociální pojištění 100 zdravotní pojištění 35
	18.	Úřad MČ Brno-Jehnice				
		mzdy pracovníků ÚMČ	620	613		
		dohody - externí práce	91	76		
		sociální pojištění	174	172		
		zdravotní pojištění	65	59		
		úrazové pojištění	3	3		
		nákup knih a tiskovin	15	15		
		nákup DHIM	20	18		
		nákup kancelářského materiálu	24	23		
		vodné, stočné	18	17		
		plyn	40	38		
		elektrická energie	79	79		
		poštovné	3	1		
		telefony, internet, e-mail, služ. Mobily	120	101		
		pojištění budovy ÚMČ	32	31		
		školení	3	1		
	služby zpracování PC dat	40	37			
	nákup služeb	100	99			
	opravy a údržba budovy ÚMČ, majetku MČ	15	15			
	občerstvení	13	13			
	cestovné	10	5			
	smlouva o zabezpečení státní správy s ÚMČ Kr. Pole	61	61			
	kolký, ceny	3	3			
	projekty	12	12			
	sankce	1	1			
	náhrada zeleně	107	106			
	CELKEM	4388	4267			

60 let od konce druhé světové války

Spoluobčanům, kteří se narodili v roce 1945, kdy skončila druhá světová válka, svými ztrátami na životech a majetku až doposud největší v dějinách, bude letos právě oněch uvedených šedesát let. Přitom populace do šedesáti let tvoří dnes většinu, asi tři čtvrtiny až čtyři pětiny obyvatel naší republiky. A tak většina našich spoluobčanů zná válku a s ní všechno co přináší pouze z vyprávění rodičů, příbuzných, starších přátel, školního vyučování, literatury, filmu a tisku. Avšak co jsme neprožili, to se nás, snad až na výjimky, dotýká jen nepřímo, zpro-

středkovaně a často neosobně. Prožité válečné události a jejich důsledky se každého z nás dotýkají zcela jinak než o nich sdělené informace. Dotýkají se nás bytostně, existenciálně.

Ohlédneme-li se dnes za 20. stoletím, pak můžeme konstatovat, že dvěma světovými válkami, které přineslo, bylo nejkrutějším stoletím v dosavadních dějinách. A jen málokdo z nás si dnes vzpomene na oběti první světové války, od jejíhož konce uplyne v letošním roce 87 let. Válečná fronta se nás tehdy přímo nedotýkala, na frontě však bojovali naši otcové, dědové a mnozí z našich už nežijících spoluobčanů.

S odstupem šedesáti let se mnohé po-

drobnosti ve vzpomínkách zamlží, kdysi přesná data událostí ztratí svou přesnost a tatáž událost, tentýž den prožitý společně různými osobami, může být akcentován a hodnocen často velmi odlišně, zpravidla podle ztrát a bolestí, kterými nás, tehdy před mnoha lety, poznamenal.

Přechod válečné fronty přes území Jehnic a okolních vsí, který trval téměř dva týdny, ve skutečnosti se zde bojovalo ještě dva dny poté co Německo podepsalo 7. května kapitulaci, a vedl ke ztrátám na životech a majetku, se trvale zapsal do paměti našich starších spoluobčanů.

Jejich vzpomínky a zápisky nám připomenou pohnuté poslední dny dubna a počátků května roku 1945, kterými

Jehnice a jehničtí občané i občané v sousedních vesnicích procházeli. Ale ještě před tím, než se začnete do vzpomínek doposud žijících spoluobčanů, vraťte se po letech k veršům básníka Českomoravské vysociny, Petra Kříčky, který, jako mnohý z našich blízkých, narukoval na frontu hned na počátku první světové války a hluboký citový otřes, který v jedné z prvních bitev prožil, zaznamenal v básni již 8. 10. 1914:

Medynia Glogowska

Libuši W.

*Na hlavou první, druhá hvízdaly bluše,
již hustě lítají.
Skrčení, vtípem rozpačtým, suše
je hoši vítají.*

*Houfnice páté tryskem najíždějí.-
Bud', Pane, vůle Tvá!
Jak osud silnu učíň duši její:
Matičko ubohá,*

*hled', hvězdou budu, u nás nad lesinou
světýlkem planoucím
a v daleku, jak roky jdou a minou
blednoucím, hasnoucím.*

*List otcův líbám v duchu, vaše vlásky
děvčátko vzdálené.
A vlna těžká, strašný příboj lásky
zalévá srdce mé,*

*k těm, kteří trpí. Srdce zmučeného
křeč tupá jihne v něm
i úzkost, úzkost nad národu mého
přebožným kalichem.*

*Lukášku, Vávro, chlapi ušlechtilí
z moravské dědiny,
Bůh rozsoudí. My, čestní, jak sme žili
umřeme bez viny.*

*„Vpřed!“ Běží, běží dle povelu mého
zřídlymi řadami ...
Ježíši tichý, srdce pokorného,
smiluj se nad námi! ...*

*(Petr Kříčka: Šípkový keř. Nakladatel F. Borový
v Praze 1916, 77 s.)*

Radek Pavelka:

Vzpomínky na rok 1945 – nezapomenutelná událost

Bylo to asi koncem února 1945, když mě maminka budila slovy: „Vstávej, jsou tady partyzáni“. Tenkrát jsem poslechl a hned vstával, ačkoliv vždy mě musela budit 2krát až 3krát. Byla to pravda. Byli u nás v kuchyni dva mladí hoši, asi ko-

Dům pana Václava Kolaříka poškozen dělostřeleckou palbou

lem 25 let, oba Slováci. Jeden černovlasý, temperamentní, který měl úplně promočené boty (bylo hodně sněhu). Druhý klidný, inteligentní, později jsem se od něho dozvěděl, že je vysokoškolák.

Zaklepal u nás, protože se u nás svítilo, což bylo vidět vedle zatemněného okna. Za krátkou chvíli někdo znovu zaklepal na dveře. Trochu v nás hrklo. Šel jsem otevřít. Byla to slečna Anděla Mašková s tisíčkou v ruce a ptala se, zda bych jí mohl rozměnit.. Řekl jsem, že ne a rychle se vrátil zpět.

Ještě jsem s nimi při snídani hovořil, ale pak jsem musel jít na vlak a jet do práce. Byl jsem přes celý den nedočkavý a zvědavý, co asi u nás doma. V té době byl otec v nemocnici (byl nasazen a v práci utrpěl zlomeninu zápěstí) a švagr pracoval někde v Čechách, takže sestra byla s dcerkami doma (asi 18 a 3 měsíce).

Když jsem se vrátil z práce, byli oba ještě u nás. Jak jsem se později dozvěděl, přes den se oba umyli, prospali, vysušili boty a samozřejmě najedli. Sestra měla ještě nějaké lístky na maso. Švagr měl větší příděl jako těžce pracující.

Od vysokoškoláka jsem se dozvěděl, že dalekohled je anglický, oblečení ruské a pistole německá - pro snazší obstarání nábojů.

Říkali, že po válce si tu túru zopakují a staví se. Nestalo se. Nevím, zda si to rozmysleli, nebo se konce války nedožili. Za tmy odešli směrem na Soběšice.

Vojtěch Žampach:

Boje o Vránův mlýn koncem války 1945

Časopis Směr Brno uvádí vzpomínku frontového chirurga, kterým byl Jevgenij Nepokočinskij: Esesáci se opevnili na Mokré Hoře ve mlýně a bránili našim jednotkám v postupu. Dělostřelecká palba neměla tentokrát úspěch. Řady pěšáků značně prořídly, náš postup byl zastaven. Bylo to v době, kdy už proskakovaly zprávy, že se jedná o kapitulaci Německa. Ráno, dne 1. května 1945, velitel baterie nadporučík Zakolin zaútočil na mlýn na Mokré Hoře se skupinou vojáků. V zuřivém boji Zakolin padl a spolu s ním šest vojáků jeho baterie, ale mlýn byl přece jen obsazen a naše jednotky mohly postupovat dál. Svátek 1. května jsme tedy prožili ve znamení smrti nám tak blízkých.

Ing. Jaroslav Štelcl:

Moje mládí v Jehnicích (výpis ze vzpomínek vztahujících se k roku 1945)

Strojárna na Cejlu číslo 27 byla jen drátěným plotem oddělena od jednoho provozu Zbrojovky Brno. A tento provoz byl počátkem dubna 1945 bombardován. Při hukotu bombardovacích letadel a při avizování náletu jsme obvykle vyběhli na Cejl, naskočili na druhou stranu tramvaje – přední strana byla ověncena lidmi – a tramvaj jela bez přestávky pryč ze středu Brna, do Husovic a Maloměřic. Náletů na Brno bylo několik, ale nejhorší byl tuším 10. dubna 1945 a byl velmi

rychlý. Nepodařilo se ujet ze středu města a museli jsme se uschovat ve sklepních prostorách činžáku na Cejlu v čísle 27. Kdo to neprožil, nemůže pochopit, jak se zdi činžáku trásly a každou chvíli jsem očekával zřícení celého bloku.

Vedlejší provoz Zbrojovky dostal několik přímých zásahů. Pod namířenými zbraněmi jsme museli vyprošťovat raněné a mrtvé, dělalo se mně z toho zle. Jakmile byla možnost, uprchl jsem ulicí Cejl přes Husovice do lesů pod Soběšice a do Jehnic. Od té doby již nikdo do Brna nešel. Naopak, obyvatelé Brna se houfně stěhovali do okolních vesnic a rovněž i do Jehnic. Později se ukázalo, že to nebylo správné rozhodnutí. Kromě mnoha občanů se z Brna do Jehnic přestěhoval celý cirkus Henri se všemi zvířaty a zahraničními umělci. To přineslo do vesnice určitý vzruch, i radost, že se blíží konec války. Cirkus byl umístěn v zámecké zahradě. Počasí bylo velmi teplé, jak v dubnu, tak v květnu a tak jsme chodili na pahorek Kukýrnu a pozorovali, co se děje v Brně a okolí. Nad námi nízko létali kotláři a jednou jsme dokonce byli pokropeni kulometem. Pozorovali jsme i bombardování Zbrojovky Kuřim.

U nás v domě se často střídali němečtí vojáci, avšak nebylo na nich vidět žádné bojové nadšení. Často se objevovali vojáci s plnou polní mladší a fyzicky slabší než jsem byl já – vypadali jako chlapi. Stojí za zmínku, že ještě 20.4.1945 (to byly narozeniny Adolfa Hitlera) dostávali vojáci mimořádný příděl rumu. V Jehnicích byli také ubytováni zákopníci, asi ve škole, u nás bydleli dva. Z příkazu německých vojáků kopali podél Brna zákopy. Od nich jsme dostávali lisované kávové kostky s cukrem a ty se rozpouštěly ve vařící vodě. Se zákopníky jsem chodil do Brna do Typosu, na kulturní akce pro ně organizované. Byly to převážně koncerty swingové kapely Bobka Bryena a Gustava Broma (viz jeho kniha *Můj život s kapelou*).

Fronta se blížila na město Brno, granáty dopadaly až do Jehnic, obyvatelé se zdržovali ve sklepech. Já jsem se s mnoha jinými občany ukrýval v pivovarských sklepech, bylo to bezprostředně vedle velkých sudů na pivo. Jednou ráno se do sklepa donesla zpráva, že u zimní pivovarské restaurace zabil granát hostinského pana Oklešťka a těžce zranil jeho švagra. Toho jsme dopravili na provizorních nosítkách – na žebříku, k lékaři z Brna, který byl dočasně ubytován na Horce u Pochopů. Švagr pana Oklešťka

byl při vědomí, nad kotníkem měl od střepiny utrženou nohu, která držela jen na šlachách. Večer byl dopraven do nemocnice v Brně (tento údaj vyvrací jiné svědectví Ing. J. Oklešťkové a doprava přes frontu byla v té době nepravděpodobná*). Cesta se zraněným za sykotu a výbuchů střel – jen asi 350 m – byla nebezpečná.

V jehnické škole a v bývalé cihelně byl partyzánský odpor (údajně, ale nebyl nijak prokázán*) což byl důvod, že všichni obyvatelé vesnice byli evakuováni dne 3. 5. 1945 do okolních vesnic. Obyvatelé beze všech prostředků byli násilně vyhnáni, ve třech prouděch po sobě do středu návsi, dnes Náměstí 3. května. My z pivovarských sklepů jsme byli ve třetím proudě. Já jsem toho na sobě měl velmi málo a rozběhl jsem se domů, jen asi 100 metrů, něco si vzít sebou. To se mně mohlo stát osudným. Stál jsem ve světnici u skříně a z ničeho nic jsem ucítil prudkou bolest v zádech – to mne bodnul německý voják bodákem na pušce do zad a zařval „heraus.“ Od lidí jsem se dozvěděl, že jsem měl velké štěstí. Německý voják nejprve na mne mířil puškou, ale nevystřelil a vydal se za mnou do domu.

Já jsem se dostal do Lelekovic, do rodiny Stríteckých v Pasekách, bratr Rudolf se Sobotkovými děvčaty až někde za Tišnov. Naši rodinu soustředil otec potom do jednoho místa, do Drásova a to do zemědělské rodiny Jurečkových, měli dvě děvčata, 12 a 15 roků – ta mladší žije stále v Drásově. Byla to velmi hodná rodina.

Dne 12. 5. 1945 za krásného slunečného počasí jsme se vraceli pěšky z Drásova do Jehnic. Cestou lidí přibývalo. Otec se vrátil až za dva dny po nás a dovezl z Drásova asi 40kg vepře, jako dar od Revolučního národního výboru. Vše pro nás zařídil pan Jurečka a otci půjčil vozík s jedním koněm pro odvoz do Jehnic.

Po návratu byla situace k zoufání. Přes Jehnice se přehnaly dvě armády, vše bylo vykradené, veškeré domácí zvířectvo zmizelo. Všechny budovy byly porušené od dělostřeleckých střel, všude se nacházely nevybuchlé granáty. Pokrývky, oděvy a prádlo, soustředěné ve sklepech, byly zapáleny a zničeny. Ve vsi se říkalo, že mnohé potřebné věci si přivlastnili i místní lidé, kteří se vrátili již 8. a 9. 5 z blízkých vesnic. My kluci jsme se zaměřili na vojenský arsenál, kterého bylo všude plno. Byli jsme oveseni puškami, samopaly, lehkými kulometry a náboji.

Kdo toho měl více, byl větší hrdina. Ale zanedlouho nastalo určité organizované dění od Revolučního národního výboru. Zbraně se musely soustředit, sbíraly se nevybuchlé granáty, plánovitě se čistil okolní les, střelbou se likvidovaly ruční granáty (měly tvar vajíček). Po výcviku jsme zbraně dostali až tehdy, když jsme jako starší kluci hlídali přes noc sklad potravin, soustředěný do pivovarské budovy.

Při své činnosti jsme byli v noci kontrolováni. Stalo se, že jeden kamarád při hlídce zastřelil zvíře z cirkusu (mravenečnicka či dikobraza), který se po několikaletém vyzývání nezastavil. Velké ztráty na majetku měl cirkus. Některá cizokrajná zvířata posla, některá utekla z klecí (například lvi) a musela být zastřelena. Od rybníka přes náves k mostu u (statku) byl vybetonován asi 1,2m široký příkop pro odvod vody, připravený k pozdějšímu překrytí. V tomto příkopu zahynuli dva velbloudi a museli být vytaženi. Také jsem zažil splašené dva slony, utíkající z popce Kovárny na náves, které se podařilo zastavit u kapličky pomocí ocelových háků, na předních nohách měli totiž řetězy pro malý krok.

Když jsme si opravili a upravili vlastní domy, začaly brigády pro obec, nejprve oprava školy a podobně. Práce bylo mnoho, nikdo ještě nechodil do práce do závodů. Zemědělci a rovněž chalupníci se soustředili na úpravu polí, aby bylo co jíst. práce se prováděly pod rouškou Sokola, Junáka, hasičů – mnozí byli organizováni ve všech spolcích.

**) Poznámky Ing. Jan Černošlák*

Věra Navrátilová – Staňková:

Evakuace 1945

Můj bratr byl jako ročník 1924 nasazen do rajchu (byl to Erfurt). Pro sabotáž, kdy montovali špatné rozbušky, které poškozovali, byl zavřený. Po bombardování vězení se jim podařilo uprchnout a mimo jiné se vrátil spolu se Zdenou Jerglovou (dcerou spolumajitele společnosti výtahy Jergl). Pěšky, částečně povozy a vlakem se dostali v dubnu 1945 do Jehnic, kde se skrývali u nás doma.

Poslední dny války měli Němci u nás na dvoře vysílačku a tak náš dům byl trvale ostřelován z letadel tzv. tieffligry. Jednoho rána, aniž jsme to tušili, byli Němci pryč a to jsme věděli, že fronta je blízko. Údajně se střídali Rumuni a Rusové již nad Mokrou Horou. Kolem 3. května, kdy byla obec postupně eva-

Železniční zastávka v Jehnicích, ve které byl v r. 1945 umístěn štáb německé armády

kuována, jsme se ukryli u stavitele pana Matějů ve sklepě, zatloukla se okna prkny a nikdo nesměl vycházet, aby nás tam nenašli.

Tehdy tam byla rodina Matějů, pan Matějů odešel do krytu do pivovaru, rodina Roubalů, Prokšů, Arnošt Kolařík a Hermína, rozená Cupáková, naše rodina, včetně obou utečenců z rajchu, rodina Netušilova z Brna, příbuzní Matějů a dva páry francouzských artistů, kteří do Jehnic utekli s cirkusem z Brna, bydleli krátce u Prokšů a s nimi přešli do sklepa u Matějů. Byla tu také rodina Stránských. Všichni jsme spali na slámě, Francouzi zavěšeni v houpací síti u stropu. Všichni jsme chodili na kýbl a ten se večer vynášel.

Jednoho dne se tam objevil raněný německý voják, který měl průstřel ramene. Uviděl chlapy, ti ho ošetřili a nechali se uprosit, aby ho pustili, že je na Ořešíně lazaret, a že by jinak padl do ruského zajetí. Ten náš úkryt prozradil, přišli Němci a museli jsme úkryt opustit, jinak že tam pustí plamenomety. Pan Roubal, četník, musel odevzdat zbraň a pak jsme pod zbraněmi namířenými na naše záda táhli po vranovské ulici. Francouzi vezli na malém žebříňáčku vysoce těhotnou partnerku, část šla na Vranov a část do Lelekovic, kde jsme bydleli u Olgy Gallové.

Asi 5. nebo 6. května jsme se spolu se Zdenou Jerglovou odvážíly vrátit se lesem do Jehnic – údajně to Němci ženám a starcům dovolili – pro nějaké jídlo, brambory, fazole, kompoty. Sklep však byl vykradený a cestou leželi mrtví Němci, mladí chlapi – skoro děti. Němci nás upozornili, abychom ihned

odešly, že tam budou hned Rusi, a že by nás znásilnili. Zastřelili nám sele – prasnice s nimi chodila po návsi. Řekli nám, že Rusi ostřelují břeh vlevo na vranovské silnici a jak uslyšíme hvízdání, musíme si lehnout na zem. A tak jsme utíkaly a skutečně několikrát zalehly do zmolý pod mezí a hlína lítala přes nás. Sele měla Zdena v ranečku na zádech, uvázaném pod krk. Já jsem ji vždycky přikryla tělem, protože jsem neprožila tolik hrůzy jako ona při bombardování a tak jsem se méně bála. Najednou, už před lesem na Babě, jak jsme zalehli na zem, Zdena zmodrala a začala sípat. Myslela jsem, že dostala střepinu a tak jsem z ní začala trhat halenku a zjistila jsem, že jsem jí vlastně klečela na ranečku a škrtila ji.. A tak jsem si v té zmolé sedly a rozesmály se radostí, ale byl to šibeniční smích. Rozběhly jsme se do lesa a z Baby napříč směrem do Lelekovic, kde nás už oplakávali.

Nebylo již co jíst (než jsme donesli zastřelené sele) a tak můj otec našel po Němcích zbytek koně (vlastně jen hlavu a pár kostí) a dal to do kotle. My jsem byly hladové a tak jsem nazvedla pokličku a odtud na mne civěly koňské zuby. To byl horší pohled než na ty mrtvé vojáky. Dodnes to vidím. A bylo po hladu. Nesnědla bych ani sousto.

Druhý, nebo další den – již to nevím přesně, ráno volali chlapi: „pojdte se podívat, po polích jdou již Rusi“ a běželi je vítat.

Pak jsme se vraceli do Jehnic, kde celý barák byl vykradený, skříně a vše rozbité. Teprve po postupném ustupování Rusů, kdy jsme se Zdenou musely mnohokrát uprchnout zahradou do Rakovce, pro-

tože hledali po domech děvušky, jsme začali uklízet a hledat zbytky toho, co se zachovalo.

To jsou živé vzpomínky, které i po letech jsou stále čerstvé.

Ing. Jindra Novotná – Oklešťková:

Neslavný konec kdysi slavné pivovarské restaurace (výňatky vztahující se k válce)

Když v roce 1938 končila plesová sezóna, nikdo netušil, že je to v této restauraci sezóna poslední a že nyní přijde deset ran, které tuto oblíbenou restauraci úplně zničí.

První rána přišla po demobilizaci našich vojsk. Vojáci byli umístěni v sále a v letní restauraci si vařili. Ve dne chodili stavět novou železniční trať Brno - Žďár - Praha. Pracovali na ní něco přes půl roku. Na jaře 1939 byli rozpuštěni. Nastal zvláštní čas, čas ohrožení, čas nedostatku a konec dobrému obchodu. Vzpomínám si, jak naši dostali přípis, že Židé musí mít zvlášť vyhrazené místo. Bylo to někdy v době, kdy Židé museli nosit žluté hvězdy. Židé si vskutku sedli na vyhrazené místo, ale Němci si sedli hned vedle nich a provokovali. Asi desetiletý kluk vytrhl z plotu tyč a začal jí ubohé Židy mlátit po hlavách. Jeho otec se zájmem přihlížel. Moje maminka to nevydržela a chytila kluka za ruku a tyč mu vykroutila. Jeho otec zařval: „půjdete do prdele i vy bílí židi“. Chce se mi podotknout, kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. A také padlí. Všichni jsme byli napjati, jakou to bude mít dohru. A mělo. Za několik málo dní ve všední den, přišel jako host zvláštní pán. Rozhlížel se po celé hospodě a pak si sedl na zahradu na nejvrchnější terasu. Maminka jen rekla: „to je pro mne“ a šla hosta obsloužit. Když se vrátila, rekla, že se zajímal o ten incident se Židy a maminka mu rekla, zda by si nechal vyhánět hosty bez placení. Pán se usmál a řekl, že to ne. Tím celá záležitost skončila. Později jsme obdrželi plakát, na kterém bylo napsáno „Židům vstup zakázán.“ Ten jsme museli vyvěsit.

Je to zajímavé. Až do smrti Masaryka k nám chodili Češi, Židé i Němci a nikomu to nevadilo. Pak našim Němcům narostly pořádné rohy a začali trkat.

Ještě na jeden incident si pamatuji. To bylo už někdy koncem války. Byla jsem s maminkou na dvoře za hospodou. Byl pěkný všední den, pozdní odpoledne. Tu najednou vyběhl z lesa nějaký muž,

3. května 1945 občané pochodující po vranovské silnici po nařízené evakuaci

otevřel branku a rovnou žebřem na půdu. Maminka dělala, že to neviděla. Za malou chvíli přiběhlo touže cestou asi sedm německých vojáků a také brankou na dvůr a začali prohledávat. Jeden z vojáků něco říkal mamince. Ta německy neuměla a tak zavolala tetu, která došla kozy. Teta vyšla z chlívků a nesla hrnec s čerstvě nadojeným kozím mlékem. Voják zapomněl svou řeč a jen se díval na teplé voňavé mléko. Pak se zeptal, jestli se smí napít. Teta řekla proč ne a dodala, že ví o lepším pití. „My tady máme přes silnici restauraci a v ní vynikající pivo. Voják hvízdal, dal pokyn ostatním a šli dolů do hospody. Tam se opili a nakonec se chytili za ramena, zpívali prastaré lidové písničky a ubírali se k Brnu. Jak to s nimi dopadlo nevím. A muž? Druhý den jsem vylezla na půdu, ale už tam nikdo nebyl.

Ale to jsem poněkud odbočila. Zatím byl teprve začátek okupace. Situace se pomalu, ale jistě zhoršovala. Rodiče dělali co mohli, jen abychom něco vydělali. Jídlo bylo na lístky, tak alespoň jsme mohli prodávat drůbež, králíky a nakonec i nutrie. Víno se dělalo ze šípku, trnek a kdoví z čeho ještě. Vařila se samohonka.

Zábavy byly zakázány. Místo nich se konaly koncerty na přání. I to byla oblíbená zábava. V zimě moudré hlavy vymyslely, že se místo plesů budou pořádat taneční hodiny, což zakázáno nebylo.

Pak přišla druhá rána. V roce 1943 byla zastavena v pivovare výroba. Dělníci byli odvezeni na práci do Lince. O pivovar se zatím staral jen strojník pan Vašíček. Ještě koncem války byl pivovar schopen okamžitého provozu.

Situace v restauraci byla stále horší. Další třetí rána přišla na začátku roku 1945. Do velkého sálu byly nanošeny slaměné matrace, jedna vedle druhé a v letní restauraci zřízena velká kuchyně pro zákopníky. Ti připravovali všechno pro německé vojsko, zejména zákopy. Pak zákopníci odešli a na jejich místo se nastěhovali němečtí vojáci. Samí mladí kluci - to byla čtvrtá rána.

Jednou v dubnu roku 1945 byl krásný teplý den. Odpočívající němečtí vojáci přinesli odněkud umývadla s vodou, dali na zem, vyslékli se do pasu a dělali důkladnou očistu. Tu nad nimi přeletělo velmi nízko výzvědné letadlo. V tu ránu vojáci vyskočili a začali po letadle střílet. Netrefili se. Za chvíli přišlo ze Soběšic varování. Přilétl šrapnel z děla přímo do naší hospody. Vyboural však pouze zed' pod stítem a vojáci měli větrání ve velkém sále zaručeno. Já jsem se v tu chvíli dívala z okna na vojáky. Musela jsem se až smát, jak leželi natažení na zemi, hlavy v umyvadlech. Ránu jsem slyšela, ale budova se ani nezachvěla. To byla už pátá rána.

Dne 26. dubna 1945 vojáci odešli a my se nastěhovali do pivovarského sklepa. Přišla šestá rána. Prvního května 1945 šrapnel roztrhal našeho tatínka. Bylo mu 44 let. Hned druhý den nato přišel do sklepa nějaký německý důstojník. Dobře jsem mu nerozuměla. Někdo jeho řeč překládal. Prostě mluvil v tom smyslu, že musíme sklep opustit, nejdříve děti, pak ženy a nakonec muži. Ženy plakaly a říkaly: To budou Lidice. Důstojník odešel a nechal tam jen tři mladičké vojáky. Muži řekli: „přece nebudeme čekat až nás postřílí, půjdeme hned a všichni.“

Tak jsme šli. Vojáci nic nenamítali. Maminka přivezla kočárek a v něm dobře ukrytý hrnec se sádlem a řekla mně a bráchrovi „jďte“. Když jsme vycházeli ze sklepa, nějaká paní strašně plakala. Tu jí jeden německý voják řekl: „Aber Mutti, das ist Krieg ja“, „ale my ji nechtěli“. -řekla ta paní. Jeden voják nám pomáhal tlačit kočárek až k Bartošovým, pak se rozloučil.

Ze všech domů už vycházeli lidé a všichni směřovali do Lelekovic. Za vesnicí seděli v příkopě vojáci, kulometry namířené na nás. Tu a tam ze Soběšic přiletěl šrapnel, ale na štěstí nikoho nezabil. Já měla patnáct let a bratr, který měl dvanáct let plakal a modlil se. V Lelekovicích jsme šli do hospody a tam nás našla asi za hodinu maminka. Ta mezi tím našla u hodných lidí ubytování. Zdržela se tak dlouho proto, že musela odnést do kuchyně mrtvého tatínka, musela najít strýce, který měl uraženou nohu a vypůjčit trakař. A tak se smutný průvod vydal také na cestu. Má maminka se strýcem na trakaři, teta s ročním dítětem na zádech. Druhá teta a strýc s malými kufry. Strýc na trakaři prý celou cestu strašně nařikal. V Lelekovicích jej jeden německý voják odvezl na bryče do nemocnice v Tišnově.

V Lelekovicích jsme zůstali až do 9. května 1945, kdy nás osvobodili Rumuni. Dobře se na tu chvíli pamatuji. Němečtí vojáci celou noc odjžděli směr Vysočina. Poslední voják vyhodil v České mostě přes železnici. Pak nastalo úplné ticho, plné napjatého očekávání. Někdo zavolal „Rusové“, ale byli to Rumuni. Zvony začaly zvonit a byl konec války. Lidé se radovali a objímali se. My plakali, chyběl nám tatínek.

Hned jsme se vydali na cestu domů. Před hospodou ležel zastřelený velbloud a pod postelí jsme měli živého dikobraza. V pivovare byl totiž koncem války ubytován cirkus s množstvím zvířat. Měli i dva slony. Když jsme odcházeli, zůstali sloni uvázaní řetězy pod kůlnou. Válka a hlad je vyděsily natolik, že se urvali a běželi na Plástky nad Lelekovicemi a troubili. Jejich ošetřovatel - černoš je uslyšel a přivedl.

Antonín Pernica:

Vzpomínky na duben – květen 1945

V tomto čase někteří občané pociťovali nedostatek, zvláště ti, kteří do Jehnic přišli z Brna, aby se uchránili před bombardováním a frontou. Lístkový systém

ještě existoval, zásoby u některých nebyly valné, elektrina nešla, topit se nesmělo. Pekaři byli v permanenci ve dne v noci. Pomáhali jim zákopníci – partyzáni, ve dne a v noci, pokud to válečné, už frontové poměry dovolovaly, podnikali akce – sabotáže. Partyzáni získávali zprávy o situaci na frontě, která se blížila a informovali občany. Uprchlíci z Brna, hlavně Němci, procházeli ve skupinách ve dne i v noci.

Čím více se přibližovala fronta, tím víc se zásobovací situace zhoršovala. Doprava proviantu nebyla žádná. Sověti denně bombardovali město, které se den ze dne vylidňovalo, neboť četné požáry, zvláště v noci nezaručovaly jistotu života – klidu.

V Jehnicích, v obchodě, byly určité zásoby – železná zásoba, ale úřední místa, obchodníci, zásobovací referent a starosta, nesměli bez povolení Němců o své újmě nic udělat. Byla vyslána deputace, dva muži z obce do Lelekovic, do Slavičkova mlýna, kde byl ubytován velitel Wehrmachtu a žádali o uvolnění mouky, cukru a masa s ohledem na tíživou situaci. Velitel povolení nedal s odůvodněním, že zásoby musí zůstat pro německé vojsko.

Ještě v dubnu byl povolen prodej hovězího masa u pana Ladislava Strejčka, řezníka v Jehnicích, půl kila masa na osobu. Bylo žádáno i vepřové, ale to nebylo povoleno. Kontingent dodal Jan Sobotka. Wehrmacht porazil 30. dubna 1945 ve dvoře u pana Šobotky jednu krávu a několik pečenáčů – vepřů. To lepší maso si vzali vojáci a odpad – hlava, kosti, vnitřnosti, si rozebrali občané. Nezbylo nic jiného, než se spokojit s tím, co kdo měl v zásobě, nebo co dům dal, maso z černé porážky, králíky, slepice. Toto však neměli všichni a tak jeden druhému vypomohl (vejce i mléko).

Jelikož zabíjačky byly prováděny na černo, což bylo trestné, byl za to kriminál, tak se s tím žádný nechlubil. Avšak bylo to veřejné tajemství, někteří byli dokonce udáni a platili finanční pokutu. Protektorátní úřady to klasifikovali jako narušení plynulého zásobování.

Někteří občané určitou část zakopali do země, nebo zazdili (v hrnci, ve škopku nebo i v bedně). Jaké však bylo jejich překvapení, když se vrátili 9. května zpět a rezervní zásoba byla pryč. Buď se to nějak prozradilo, nebo chodilo ve válce mnoho potulných žvlů, kteří železnými tyčemi hledali kolem stavení takové poklady.

Dne 1. května 1945 byla sovětskou armádou osvobozena Mokrá Hora. Sovětská armáda pronikla až k naší škole, ale pro velký odpor Němců, kteří byli ve škole a v okrajových lesích – Skrejš, Cihelna, Bílová, Kleštiněk a Horka, ani po dvou dalších pokusech prorazit do Jehnic, se jim to nepodařilo. Fronta se přitom přiblížila do blízkého okolí Jehnic. Pociťili jsme střelbu všech frontových zbraní, z děl, minometů, katuš i z letadel.

Dne 2. května byla situace zhoršená. Toho dne byl zasažen a shořel německý tank na Příhoně a druhý byl zasažen v dědině poblíž četnické stanice. Poškozený ještě ujel. Třetí tank byl zasažen na Plástečích. Byli ranění i mrtví vojáci. Raněné soustředili v místním hostinci, mrtvé pochovávali prozatímně na místě – na Bílové, ve Skrejši, v Rakovcích, pod Ořešínem a jinde.

Jednoho skopčáka pochovali za Jehnicemi po pravé straně katastru Ořešín ve zvoli. Jeden den ho dovezli na nákladním autě po silnici k Vranovu, v dece ho odnesli čtyři vojáci ke hrobu. Vykonali jejich pohřební obřad a za malou chvíli, jak na něj počali házet hlínu, voják se vzchopil a vstal z hrobu. Zpočátku byli přítomní překvapení, ale narychlo z mrtvých vstalého vojáka odvedli zase k autu na silnici a odvezli zpět na ošetřovnu do dědiny. Dle sdělení německého důstojníka, který konal pohřební obřad se zdánlivě mrtvý jmenoval Alois Kurka a byl z Bosonoh. Druhý den, 3. 5. 1945, ho znovu přivezli již mrtvého a na tomtéž místě jako den před tím ho pochovali. Bylo nás asi 20 osob, kteří jsme to pozorovali na silnici, asi 100 metrů od hrobu.

Na základě nejnovějších informací z roku 2004 od dcery tohoto padlého německého vojáka můžeme upřesnit, že šlo o Hermanna Kurku, rodilého Němce z Bohunic, narozeného 1904, který údajně ještě poslal z Jehnic vzkaz rodině. (Poznámka - Jan Černohlávek)

Dne 3. května 1945 nařídil německý velitel okamžitou evakuaci všech obyvatel. Vojáci se zbraněmi a nadávkami vyháněli lidi z domů, ze sklepů a úkrytů. Soustředění všech bylo na návsi u Láničkova domu. Všechno se konalo ve velkém spěchu, rozčilení a strachu. Někteří lidé, hlavně starší, málo oblečení, několik dní málo najedení, ze sklepů prochládlí, s pláčem opouštěli své domovy. Z pivovarských sklepů vyhnali stovky lidí a běda, kdo jejich rozkazu neuposlechl

– doplatil na to životem. Pan František Charvát, bytem na kovárně byl zastřelen.

Celé shromáždění, několik set lidí, včetně dětí a starců, čekalo v obavách, co se bude s nimi dít. Každý s malým ranečkem nebo trakařem či vozíkem naloženým nutnými věcmi. Toho dne přšlo se sněhem, byla zima a za tohoto stavu se dal velký průvod promoklých lidí po silnici směrem k Vranovu. Jen jsme se ohlédlí na naše domovy, zahrady – kvetl šeřík, třešně, meruňky, bez naděje na návrat.

Vpředu průvodu kráčeli vojáci, kteří nás vyváděli až na Babu. Tam nás opustili. Průvod byl velký, několik set nás šlo do neznáma. Jely i tři povozy: pan Josef Kučera – starosta, pan Bohumil Tišnovský z čísla 2 a pan Bohuš Černohlávek z čísla 8. Na povozy naložili nemocné a slabé, kteří nemohli jít pěšky. Ostatní sedláci ponechali koně s ostatním dobytkem a majetkem svému osudu. Měli jsme štěstí, že po celou dobu, než jsme přišli na cestu do Lelekovic, se nestřílelo. Šli jsme v průvodu, nevěděli jsme kam nás vedou a co s námi bude. Vojáci měli střelné zbraně a my ne. Jak jsme přišli k lesu na Babu, opustili nás a odešli do lesa, kde bylo vidět skupiny ozbrojených vojáků, kteří nás jen pozorovali.

Za slabého sněžení jsme došli na rozcestí. K Vranovu se jít nedalo, silnice byla zatarasena několika záseky. Silné jedle byly pokáceny přes silnici. Pařezy byly vysoké, 2 až 3 metry a v lese bylo zase vidět mnoho německých vojáků, vybavených na frontu. Celý průvod šel směrem k Lelekovicím*), kde našla ubytování většina uprchlíků. Jelikož pro všechny místa nebylo, mnoho rodin pokračovalo pod Babím lomem k Lipůvce, Kuřimi, Čebínu, Drásovu, Unínu, Jamnému a jiným obcím, kde měli příbuzné nebo známé, aby se u nich ubytovali. Unaveni dlouhým pochodem, za chladného a deštivého počasí, vyhládovělí, rádi přijali i sebemenší pohoštění. To už byla noční tma.

Karel Stránský:

***) Poznámka k evakuaci Jehnic – vzpomínka**

Jehnice jsme opouštěli – tatínek, maminka, pětiletý bratr Lubomír a já, s malým vozíkem vystlaným dekou a polštáři, v kterém jsme vezli, kromě nejnútnejšího proviantu, ještě mého malého bratra se zápalem plic. Na křížovatce Jehnice – Lelekovice – Vranov, požádal tatínek, který hovořil plyně německy, mladého

německého důstojníka, který zde usměřoval celý proud jehnických občanů do Lelekovic, zda by nás nepustil na cestu směřující na Vranovu, kde – jak tatínek uvedl, máme příbuzné a kam vezeme nemocného malého chlapce. Tatínek vsadil na to, že z Vranova se už nějak dostaneme do Olešné nad Blanskem a odtud lesní cestou do Klepačova, kde žila se svou rodinou teta – mamčinina sestra. Po krátkém hovoru nás důstojník opravdu propustil cestou k Vranovu. Silnice k Vranovu byla na štěstí pro malý vozík s proviantem a bratrem průchozí, takže jsme bez obtíží prošli na Vranov a odtud přes Šebrov a Svatou Kateřinu až do Olešné. Tam se nás místní obyvatelé ptali, odkud až jdeme a co se děje nad Brnem, odkud až sem doznívá střelba a napojili nás, po dlouhé cestě žíznivé, vodou a černou kávou z melty. Nevzpomínám si, že bychom na silnici mezi Vranovem a Olešnou potkali německé vojáky.

Pod Olešnou jsme odbočili vpravo po lesní cestě do údolí řeky Svitavy k bývalé železné huti Klamovce, po mostku přešli Svitavu, dali se nejprve směrem k Blansku a poté, před soutokem Punkvy a Svitavy, vpravo do kopce po silnici do Klepačova. Celá, blízce příbuzná, Jelínkova rodina – teta, strýc, starší bratranec Adolf, šestiletá sestřenic Zdena i babička – nás přivítala s nelicérou radostí, že jsme živí. Několik dnů předtím jim totiž kolem poledne na dvůr dopadla a vybuchla lehčí letecká bomba a byli, zejména sestřenka Zdena, z této lekce blížící se fronty pořádně vystrašení.

Klepačov byl tehdy již delší dobu obsazen kromě německých vojáků, také týlovým vojskem generála Vlasova. Vojáci, Němci i Vlasovci, zde byli ubytováni po jednotlivých domech a také u tety byl ubytován jeden voják z Vlasovovy armády, křestním jménem Vasil. Tehdy jsem si poprvé uvědomil jak blízké jsou si oba jazyky – ukrajinština a čeština. Vasil hrál velmi pěkně na tahací harmoniku a také zpíval melodické ukrajinské písně. Počítal s tím, že po skončení války bude vojáky Rudé armády zastřelen.

V Klepačově jsme také přivítali Rudou armádu, jejíž předvoj přijel dopoledne 9. května na tancích, obchvatem od Vyškova přes Lažánky, údolím podle řeky Punkvy do Blanska. Ustupující

Němci a Vlasovci krátce před nimi vyhodili mosty přes Punkvu a Svitavu do vzduchu a ustoupili přes Olešnou ve směru k Lipůvce. Rusové za pomoci obyvatel z Klepačova a z Blanska, pokáceli okolní, na stránkách rostoucí vysoké smrky a během necelé hodiny postavili přes řeku Svitavu nový, provizorní most. Přes most přešli i s jejich tanky a dali se do stíhání Němců a Vlasovců.

Následující den jsme se celá rodina i s vozíkem, v kterém jsme vezli kromě nezbytného proviantu také mého přítelého bratra, vrátili do Jehnic. Bratr Lubošek našťastí zápal plic bez větších následků přežil a všem nám začal nový – mírový život.

Karel Hudec:

Vzpomínka na konec války na Mokré Hoře

Jako ročník 1927 jsme byli začátkem září 1944 odvedeni přímo ze školy (gymnasium v Králově Poli) k Technische Nothilfe (pracovní útvary technické nouzové pomoci). Naštěstí jen do nedávno vybombardovaných Klöckner-Werke v části areálu Zbrojovky v Kuřimě, takže jsme se dostávali na neděli domů. 5. dubna 1945 jsme pak byli přesunuti na stavbu polního letiště u Přísnotic. Vzhledem k postupující frontě jsme byli již v pátek 13. dubna opět přesunuti, tentokrát na letiště v Brně. Na víkend jsme mohli domů, a tak jsem se na letiště již nevrátil.

Vzhledem k možným komplikacím (neboť tzv. flüchtig (uprchlíci) byli oficiálně hledáni policií) jsem pak trávil další dny jen v lese, nejčastěji na Bílové. Odtud bylo vidět a slyšet válečné dění jen na jihu, večer pak občas naletoval zvláštní, zřejmě pomalý letoun zvaný kafemlejnek nad Brno a pouštěl světlice pro zaměrování dělostřeleckých cílů.

Vše se přiblížilo teprve 25. dubna, od 26. dubna jsme byli trvale v upraveném sklepe. Ovšem úpravy nemohly být nijak důkladné: zvenku byla zastavěna okna a ze sklepa byl probourán průchod do sousedního sklepa Sovových. Naše matky byly sestry, oba otcové byli tehdy v koncentračních táborech.

Občas se dalo vyjít na zahradu. Němci se stáhli v té době na Bílovou a dále k Lelekovicím, odkud ostřelovali místa dále na jih k Brnu dělostřeleckou palbou.

Tak to vypadalo po útěku Němců

Nás granáty přeletovaly, ale pamatuji si pohled na střelu, která urazila roh zdi na věžové stavbě v kolonii na Dolnici (Železničářská kolonie). Na Bílové pak ještě dlouho po válce byly patrné okopy na okraji lesa k polím nad Mokrou Horou a zbytky střel z kašuší a malé krátery po dopadajících střelách.

Dne 2. května se pak objevil na naší ulici první ruský voják a brzy nato se objevily na loukách početné jednotky. Tábořily tam několik dní, pamatuji si především zajímavé menší koně a koupání v Ponávce. Víím o jednom znásilnění ruským vojákem, styky s vojáky byly proto opatrné. Jednou k nám přišlo i několik důstojníků, kteří se však chovali velmi přátelsky. Za několik dní (přesné datum nevím, muselo to být již kolem 6. – 7. května) byli Rusové vystřídáni Rumuny, protože severně odtud se stále ještě bojovalo. To ale u nás bylo již celkem bezpečně, 8. května jsem již šel do Brna, muselo se pěšky do Králova Pole, kde byla tehdy remíza ještě z doby před prodloužením trati do Rečkovic. Ten den jsem šel poprvé opět na Bílovou; na mezi u Vojtova pole ležel mrtvý rumunský voják. Na tomto místě pak byl nějaký čas dřevěný křížek. Pak se již žilo celkem normálně.

Další postřehy a vzpomínky na toto období uvedeme v některém z dalších čísel Jehnických Listů.